

ΙΩΣΙΑΣ ΚΑΡΔΟΥΤΣΙ

ΕΤΑ τριῶν καὶ πλέον αἰώ-
νων σιγὴν—δηλαδή ἀπὸ τοῦ
εἰδωλολατρικοῦ καὶ χριστιανι-
κοῦ ἐκείνου δένδρου τῆς
Ἀναγεννήσεως ἐκ τοῦ ὁποί-
ου τόσοι αἰφνιδίως ἀνεφύη
καὶ ἤρθησαν ἡ μεγαλοφυΐα
τοῦ Τουρκουάτου Τάσοου
καὶ τοῦ Λουδοβίκου Ἀρι-
όστου—ἡ Ἰταλία εὗρεν ἅπαξ

ἐπὶ τὴν εὐγενὴ καὶ μελὶ δικήν φωνήν της. Ὁ δέκατος
ἐννιάτος αἰὼν ἤρχισε μετὰ τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν διὰ
τῶν ἀσμάτων τοῦ Ἀλφιέρου καὶ τῶν ποιημάτων τοῦ
Μόντη καὶ τοῦ Φωσκόλου, διὰ μίαν δὲ ἀκόμη φορὴν
εὗρε τὴν εὐθείαν καὶ ἀναπειταμένην ὁδὸν πρὸς τὴν με-
γάλην ποίησιν, τὴν ἀναγεννήσανσαν πάλιν μετὰ βραχείου
διαπάλην ρομαντισμοῦ καὶ κλασικισμοῦ τὴν πατροπαρά-
δοτον ἐκδήλωσιν τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου καὶ τῶν ἰδεω-
δῶν. Ἐν μέσῳ τῶν τραγέων ἀγόνων ὑπὲρ τῆς ἀνεξα-
γήσιας καὶ τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος καὶ εἰς ἡμέρας βίαι-
οτήτων συγκινήσεων καὶ σκληροτάτων ἡττῶν, ἡ Ἰταλία
διετήρησεν ἄδικτον τὴν πρὸς τοὺς ποιητὰς πίστιν, ἀπὸ
τοῦ κλασικοῦ καὶ μελορχολικοῦ Λεοπάρδη μέχρι τοῦ ρω-
μαντικοῦ καὶ φιλοδρησκικοῦ Μαντζόνι.

Ἀλλὰ τὰ ὁμέσως ἐπακολούθησαντα ἔτη μετὰ τὸ
1870, τὸ μοιραῖον ἔτος τῆς τελικῆς πολιτικῆς καὶ ἐθ-
νικῆς ἀνασυντάξεως, μετὰ τὴν ἀνανεώθεισιν ἀγριότητα
τῶν τελειωτικῶν μαχῶν ἤρχισαν νὰ καταναγάζωνται διὰ
νέου ποιητικοῦ φωτός. Ὁ Γκιουζέπε Γαριβάλδης καὶ
εἰς τὴν φιλολογοῖαν καὶ εἰς τὴν ποίησιν ἤρχισε νὰ ὑψί-
σταται βαθμιαίαν μεταμόρφωσιν. Ὁ κλασικισμὸς μὲ τὰς
ἀτομικτικὰς τὸν τάσεις ἤρχισε νὰ φωνάζετο ὑπὸ τοῦ
λαϊκοῦ ρωμαντισμοῦ. Ἡ οὐσία τῆς σκέψεως, ἰδιαίτε-
ρος δὲ ἡ οὐλογότερον ἰσχυρὰ καὶ διαρκὴς οὐσία, ἡ ἀποτε-
λεμένη ἐξ αἰσθήματος καὶ ἐνθουσιασμοῦ, εἶχε καταβά-
λει, σχεδὸν κατασυντρίψει τὸν τελικὸν φιλολογικὸν τύπον.

Ἡ λυρική ποίησις ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν πολεμικῶν
γεγονότων εἶχε προσλάβει καταφανῆ ἐπικὸν τύπον. Τὴν
τραγικῶς αὐστηρὰν ποίησιν τοῦ Λεοπάρδη εἶχε διαδεχθῇ
ἡ ποίησις τοῦ Τζιουσέπε, τοῦ Ἀλέσδρη, τοῦ Γιοβάννη
Πράτη. Ὁ Ἰταλικὸς λαὸς ἔκλινεν ἢ μᾶλλον προετίμα
ἡδὴ τὴν ποίησιν τὴν ζωντανὴν καὶ ἐμπνευσμένην ὑπὸ τῶν
ἡρωικῶν μαχῶν τῶν πολεμικῶν πεδίων ἀντὶ τῶν εἰρη-
νικῆς ἐμπνεύσεως καὶ ρωμαντικότητος ποιημάτων.

Τὰ λαϊκὰ ἔπη τῆς ἐπανάστασεως, τὰ ἔπη τοῦ Γα-
ριβάλδου, ὁ προφητικὸς ὕμνος τοῦ Γοδφρέδου Μαρμέλη,
ἡ δημοτικὴ πολιτικὴ οὔτινα τοῦ Γιονζέπε Τζιουσέπε ἤγει-
ραν ἐγκαρδιώτερον τὸν ἐνθουσιασμόν ἢ οἱ σοβαροπρεπεῖς
οἵτινες τῶν κλασικῶν ποιητῶν.

Μετὰ τὸ 1870 ὅμως ὅταν ἡ πραγματοποιήσις τῆς ἀ-
τυχῆς καὶ κἀπως αἰφνιδίου εἰρήνης ἤλθεν ἀποτόμως νὰ
διακόψῃ τὴν θορυβώδη καὶ παρατεταμένην ἡγῶν τῶν
πολεμικῶν ἀσμάτων καὶ ὅταν τὸ τελευταῖον τηλεβόλον
τὸ ἐκπυροσκοπήσαν πρὸ τῆς Πόρτα Πίᾶ ἐσήμανεν εἰς
τοὺς Ἰταλοὺς τὴν ἀφύπνισιν ἐκ τοῦ μακροῦ ἐκείνου ὀ-
νείρου ἐνὸς καὶ πλέον αἰῶνος, ἡ δημοσία καὶ ἡ ἰδιωτικὴ
ζωὴ τοῦ ἔθνους πρὸς στιγμὴν ἐβάρη ἐκτροχιασθεῖσα.

Κατὰ τὴν ψυχολογικὴν αὐτὴν στιγμὴν τοῦ ἐθνικοῦ
βίου τῆς Ἰταλίας ἤρχισαν ἐμφανιζόμενοι νέοι ἄνδρες καὶ
νέοι ποιηταί. Ὁ κλασικισμὸς καὶ ὁ ρωμαντισμὸς, ὡς ὁ
λευκὸς καπνὸς τῶν τελευταίων ἐκπυροσκοπήσεων, ἤρ-
χισαν νὰ ἐξαφανίζωνται μακρὰν εἰς τὸν ὁρίζοντα. Κατὰ
τὴν μοιραῖον αὐτὴν στιγμὴν ἐνεφανίσθη ὁ μέγας ποιητής,
ὅστις ἦτο προωρισμένος νὰ δειξῇ εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὸν
δρόμον τῆς προόδου πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀναγέννησιν. Ὁ
ποιητὴς αὗτος ἦτο ὁ Καρδοῦτσι ὅστις εἰς τὴν νεότητά του
(1850—1870) εἶχε γράψῃ δύο βιβλία στίχων τὰ ὁποῖα
εἶχον παρέλθει ἀπαράτηρητα καὶ μόνον εἰς στενὸν κύ-
κλον φίλων ἦσαν γνωστά.

Εἰς τὰ ποιήματά του ἐκεῖνα ὁ Καρδοῦτσι εἶχεν ἀπ-
χῆσει τὰ τραγούδια τῶν μαχῶν, τὸ δὲ Μοντεβέλο, τὸ
Παλέστρο, ἡ Μαγέντα, ὁ Σαν Μαρτίνος, τὸ Ἀσπρο-
μόντε καὶ τὸ Κουρτατόνε τὰ ἐξ αἵματος καὶ φλογῶν ἐ-
πικά των ἔγνη ἀπετυπώθησαν εἰς τὰ σονέτα καὶ τὰς ὠδὰς
τῶν νεανικῶν τόμων τοῦ ποιητοῦ. Τὰ πολιτικὰ ἰδεώδη τοῦ
ποιητοῦ, ἀκολουθοῦντος τὰ ἡρωϊκὰ βήματα τοῦ Γαρι-
βάλδου καὶ τοῦ Μαντζίνι, ἦσαν δημοκρατικά, καὶ ἐπρό-
κειτο νὰ ἐξακολουθήσουν τοιαῦτα καὶ ἀκόμη μετὰ τὴν
ἀποκατάστασιν τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν παπ-
ρικὴν Ρώμην.

Ὁ ποιητὴς, ὅστις εἶχε τύχει ὑπερτάτης ἐκπαιδεύσεως
καὶ ἐλάτρευε τὸν Βιργίλιον καὶ τὸν Ὁράτιον, κατὰ τὴν
ψυχολογικὴν ἐκείνην στιγμὴν τῆς ζωῆς του ὑπέστη πα-
ράδοξον καὶ βαθυτάτην τὴν ἐπήρειαν τοῦ Ἑρρίκου Ἀῖνε.
Ἐνῷ οἱ ἄλλοι ποιηταί τῆς Ἰταλίας, ἀηδιασμένοι μὲ τὰς
νέας συνθήκας τῆς πατρίδος των, ἐστέρφον τοὺς στίχους
των πρὸς ἄλλους ἔρωτας πρακτικωτάτους ἴσως ἄλλ' ὀλι-
γώτερον ἄγρους, ὁ Καρδοῦτσι ἐξ ἐνστικτοῦ προκαταλή-
ψεως κλασικισμοῦ ἤρχισε νὰ νύσση τοὺς συναδέλφους καὶ
συμπαιριώτας του διὰ τῶν δηλητηριωδῶν βελῶν, τὰ ὁ-
ποῖα εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὸν Ἀῖνε.

Ὅτι κατ' ἀνάγκην τὸ ἔργον τοῦ ποιητοῦ ἤρχισε διὰ
τῆς ὑποσώσεως σατύρας τῶν σονέτων. Ἡ οικονομικὴ ἀ-
ναγέννις τῆς πατρίδος του ἐγκαινιάσθη ὑπὸ τῶν δρι-
μύων στίχων τοῦ μεγάλου ποιητοῦ.

Καθ' ὃν χρόνον οἱ κριτικοὶ συνωστίζοντο ἐχθρικώτα-
τοι καὶ ἐπιθετικώτατοι γύρω τοῦ Καρδοῦτσι, ὁ ποιητὴς ἐ-
δημοσίευσεν τὴν ποιητικὴν συλλογὴν του.

«Νέοι Ρυθμοί» (1861—1887) ἐν εἴδει σχολίων καὶ
συνεχίας τῆς φθῆς τοῦ Προμηθέως, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ
πικρόχολος τέχνη τοῦ Καρδοῦτσι προσλαμβάνει ὠρσιμέ-
νην τάσιν πρὸς τὸν ἀγνότερον κλασικὸν τύπον, ἰδιαίτε-
ρος δὲ εἰς τὰς τρεῖς «Prima vere elleniche», αἵτινες ἀποτι-
λοῦσι τὸν πυρῆνα καὶ εἶνε τὰ πολυτιμότερα κοσμήματα
τοῦ βιβλίου τοῦ Καρδοῦτσι καὶ ἴσως οἱ μεγαλειότεροι τοῦ
ποιητοῦ λυρικοὶ οἵτινες—εἰς τὰ ποιήματα αὐτὰ ἐξυμνεῖ-
ται ἡ Ἑλλάς, ἡ αἰωνία μήτηρ τοῦ τελείου μαρμαρόν,
τῶν μεγάλων σκέψεων καὶ τῆς ἀγνῆς ὠραιότητος, ἡ ἐμ-
πνεύσασα τοὺς ποιητὰς ὅλων τῶν χρόνων καὶ ὅλων τῶν ἐ-
θνῶν ἀπὸ τοῦ Κῆϊτος καὶ τοῦ Γκαῖτε μέχρι τοῦ Φωσκόλου.

Ὁ ποιητὴς ἀναλόγως τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἔθνους του ἐ-
φίσταται κατὰ καιροὺς μεταμορφώσεις. Ἡ Ἰταλία μετὰ
τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐνότητος της δεικνύει τάσεις μοναρχι-
κῆς. Καὶ ὁ Καρδοῦτσι ἐπομένως συνέπειά φυσικῆς ἐξε-
λίξεως ὅχι τῶν πεποιθήσεών του, ἀλλὰ τῆς ἱστορίας ἐγ-
καινιάζει νέαν ποιητικὴν ἐνοχλήν, ὅπως ἐξυμνήσῃ τὸ με-
δίαμα τῆς ὥρας βασιλείας Μαργαρίτας.

Ὁ ποιητὴς τῶν «Νέων Ρυθμῶν», ὁ ἐξυμνήσας τὰ
ἑλλήνων ἰδεώδη εἰς μελωδικούς ἰταλικούς στίχους, ἐδ-
ρίσκει ὅτι ὁ παλαιὸς τύπος τῆς ποιήσεώς του ἦτο πολὺ
στενὸς διὰ τὰς νέας ἐμπνεύσεις του διὰ τὰ εὐρυνόμενα
ὄνειρα τῆς Ρώμης καὶ ἐγκαινιάζει νέαν ποίησιν, τὴν κλα-
σικὴν, διὰ τῆς ὁποίας ψάλλει τὰ ὄνειρα τῆς ἐνωθείσης
Ἰταλίας.

Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ